

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnishtvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

Vse čast. p. naročnike, ki naročnine še neso ponovili, opominjamo, da to storé, ker drugače jim bode list ustavljen.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

V Ljubljani 22. junija.

Vse prizadevanje nemških liberalcev in naših nemškutarjev meri na to, da bi se nemščina priznala za državni jezik. Celo nekateri nemški konservativci skrivaj goje to željo, če tudi si jo iz raznih političnih oziróv ne upajo izreči. Nemški listi nam dan na dan pripovedujejo, da poprej v Avstriji sprava ni mogoča, dokler ne bode priznana nemščina kot „Staatsprache“ in Avstrija za nemško državo.

Celo Fischhof, ki se sme prištevati pravičnim in zmernim Nemcem, se ne more ubraniti tej misli. Nedavno je zopet izdal knjižico, v katerej razpravlja, kako bi se dalo doseči sporazumljenje narodnostij v Avstriji, pred vsem na Češkem. On sicer predlaga, da bi po vsem Češkem lahko vsak dobival pravico v obeh deželnih jezikih. V nemških krajih bi se nastavili pri uradih češki prolegatelji, ker uradniki sami ne znajo češčine. Češki uradniki bi pa morali znati tudi nemški, ker je nemščina avstrijski občevalni uradni jezik, to bi se reklo z družimi besedami, ker je nemščina „Staatsprache“. Poslednjega nazvanja Fischhof ne priporoča, ker bi utegnulo žaliti nenemške avstrijske narodnosti. Rekli bi, on hoče utihotapiti nemški državni jezik, dočim ga nam drugi naravnost urivajo.

Urivanje nemškega državnega jezika je pa jednacega pomena, kakor usiljevanje nemškega gospodstva v Avstriji. Nemcem bi se z njim priznale predprave, od katerih bi imeli ne le moralno, ampak tudi veliko gmotno korist. Vsak Slovan bi se moral učiti nemščine, ko bi hotel postati uradnik. Nemec bi pa lahko tudi v mnogih slovanskih deželah, zlasti v višjih uradih, posloval brez znanja slovanske. Nemci bi si tudi s tem zagotovili politično vodstvo, ki je pa le nekaj milejši izraz za nemško gospodstvo.

Ali bi pa bili naši Nemci zadovoljni, ko bi dosegli tako prednost v Avstriji? Kdor količkaj pozna nemški značaj, spoznal bode, da ne. Ne le, da bi z večjo ilo ponemčevali avstrijske slovanske

narode, temveč delali bi še z večjo silo, da bi dosegli končni svoj namen.

Kak je pa njihov namen, to so že pokazali pri raznih prilikah. Ko je bila razglašena nemško-avstrijska zveza, so nekateri nepravidnejši predznili se to tudi javno povedati. Predlagali so, da bi se pogodba o tej zvezi uvrstila mej ustavne člane, ali pa z družimi besedami, Avstrija naj bi se pridružila za zmiraj Nemčiji. Za skupno carinsko ozemlje z nemško državo se pa že dolgo agituje pri nas, če tudi bi se s tem uničila marsikaka industrija. Nemški državni jezik služil bi potem takem nemškemu liberalcem le v to, da bi pripravljali avstrijske narode za Velikonemčijo.

O smrti cesarja Viljema I. in sedaj cesarja Friderika so tudi po nemških avstrijskih mestih vršile se stvari, iz katerih se jasno vidi, po čem težé naši Nemci. Obnašajo se že sedaj tako, kakor da njih vladar biva v Berlinu ob temnej Sprevi, ne pa na Dunaji ob zelenem Dunavu.

Vsi pošteni avstrijski rodoljubi se morajo torej upirati povečanju upliva nemštva v Avstriji, torej tudi nemškemu državnemu jeziku. Sicer pa avstrijski Nemci tudi nemajo nikake moralčne opravičenosti do vodstva. V omiki ne presegajo družih avstrijskih narodnostij, zlasti Čehov ne. Nemška literatura, zlasti tudi znanstvena je res ogromna, a je največ delo Nemcev, bivajočih onostran temnožoltih kolov.

V dosego svojega namena poslužujejo se raznih sredstev in svoje težnje radi zavijajo v plašč avstrijskega domoljubja. Posebno v interesu vojske pravijo, da treba gledati, da se širi znanje nemškega jezika. Nemščina je namreč poveljstveni jezik in kakor pravijo vez, ki veže vojne oddelke. Čudno je pa, da ne zahtevajo, da bi se tudi bolj gojila onostran Litve, vsaj je znano, da na Ogerskem manj gojé nemščino, nego pri nas, ko jo je madjarščina izrinila iz vseh uradov.

Posebno je bil bivši vojni minister grof Byland z neko izjavo jako ustregel našim Nemcem. Pritoževal se je o pomankanji znanja nemščine po nekaterih deželah in razlagal, kako da je potrebna vojski. Kolikokrat so te besede omenjali nemški listi in je zavijali, kakor je jim ugajalo! Veseli so bili, da so tako dobili nekaj povod zahtevati ponemčenje šol navidezno v imenu avstrijskega patrijo-

tizma ne meneč se za to, da se je pri raznih prilikah pokazalo, da nemščina za vojsko ni neobhodno potrebna. Za vzgled si lahko vzamemo velike manevre pred par leti v Slavoniji. Takrat bili so ondu zbrani razni vojni oddelki, katerim se je poveljevalo v madjarščini, v hrvaščini in v nemškem jeziku, in vse se je vršilo popolnoma gladko, na izrecno zadovoljnost cesarja samega.

Nemci so pa hoteli od sedanjega ministra izvabiti kako tako izjavo, da bi jo potem uporabljali proti nam. Sprožili so jezikovno vprašanje v obliki šolskega vprašanja v torek v budgetnem odseku avstrijske delegacije Izrekla se je od nemške strani želja, da bi se pomnožilo število vojaških spodnjih realk in snovale nemške vojaške ljudske šole, kakor je v Zadru, v taci krajih kjer je več oženjenih častnikov in podčastnikov, da bodo mogli svoje otroke v nemščini izgojiti, da bodo dobila vojska dovolj nemščine večših podčastnikov.

Vojni minister Bauer je pa odgovoril, da bode za pomnoženje nižjih vojaških realk že skrbel, kolikor bode mogoče in potrebno, ljudske šole pa ne spadajo v njegovo področje. Nemščina je res potrebna v vojski in se mora pospeševati, **pa želeli je, da se goje tudi drugi deželni jeziki.**

Poslednja opazka je je posebno zbudila, zahtevali so le zategadel nemških ljudskih učilnic, da bi se vojaškim otrokom ne bilo treba učiti kakega slovanskega jezika.

O svojem času pisali so, kakor že omenjeno nemški listi dolge članke o Bylandtovi izjavi, o Bauerjevej pa skoro popolnem molče, le kratko so jo omenili. To pač dokazuje, da ne žele le gojenja nemščine, temveč da drugi jeziki zgube vso veljavo in se polagoma zatro. Bauerjeva izjava bolj ugaja avstrijskim razmeram in potrebam, nemškemu liberalcem pa ni za Avstrijo, temveč imajo druge, že poprej omenjene namene. Neslovanski zastopniki so pa dobili v Bauerjevej izjavi nekako oporo, da se bodo lažje potegovali tudi za gojenje nenemških jezikov in zlasti tudi v srednjih šolah. To je vsakako dobro za nas, kajti sedaj imamo potrjilo visoke vojaške osebe, da je **želeli, da se tudi slovenščina ne zanemarja.**

LISTEK.

O stoletnici Scopolijevi.

Slavno rudniško mesto, v globini sredi zelenih gorá in temnih gozdov ležeča Idrija, praznuje danes prereditko slavnost. Danes razkrila se je spominska plošča, uzidana v hišo, v katerej je nekdanj živel slaven mož, ki ni v Idriji zagledal luči sveta, niti ondu umrl, ki si je pa za svojega bivanja v slovenskem Almadenu pridobil velikih zaslug ne le za Idrijsko mesto, ampak še v veliko večji meri za vso Kranjsko in sosedno Primorsko.

Danes praznovala se je stoletnica dne 8. maja 1788 v Paviji v 65. letu dobe svoje umršega učenjaka in naravoslovca Janeza Antona Scopolija, ki je kot cesarski fizik v Idriji bival od leta 1754. do l. 1763 ter v tej dobi pri svojem, dolgo časa takorekoč brezplačnem, le z vinskim monopolom nagrajanem poslovanju prištedil si toliko časa, da je prehodil in znanstveno preiskal ves okraj idrijski (1754), okolico ljubljansko (1756), 1757. l.

Nanos, 1758. l. Škofjoloko, Kranj, dolino Kokrsko in Storžec, 1759. l. gozde mej Ljubljano in Ribnico, Grintovec, Kočno, Greben, 1760. l. Planino in jezero Cerkljansko, 1761. l. zopet Nanos in hribovje pri Senožečah, Kras in obali morja Jadranskega, 1762. l. Gorenjsko, zlasti Bohinj, 1764. l. Goriško in Devin ob zalivu Jadranskem ter s temi svojimi potovanji razkril botanična bogatstva naših divnih krajev. Scopoli predstavil je naše pokrajine učenemu svetu, on bil je znanstven pionir v besede najširšem pomenu.

Ako pomislimo, kake so bile tedaj prometne in druge razmere, kako je za javno varnost bilo še slabo skrbjeno, ako uvažamo, da je nedostajalo premnogih ugodnostij, pred vsem pa zanimanja in pojma za vedo in znanost, potem se moramo res čuditi pogumnemu, da, predznanemu Tirolcu, 1723. l. v Cavalesi porojenemu Janezu Antonu Scopoliju, da je pred več nego 100 let začel preiskavati in učenemu svetu razkrivati lepo našo domovino in goreč za znanost prenašal izredno hude težave in neprilike. „Sam, tako piše Scopoli, spremljan samo po jednem človeku, blodil sem po planinah, spaval v mrzlih

nočeh pod milim nebom, živel dneve in dneve ob kruhu in mleku, prišel nad Trstom celo roparjem v roke in nekdanj s Storžca nazajgrede bil sem tri ure v smrtni nevarnosti.“

Vse te težave pa neso ugasile znanstvenega delovanja njegovega. Leta 1760. izšla je na Dunaji njegova epohalna „Flora carniolica“, l. 1772. pa že njena druga izdaja, v kateri je bilo popisanih in določenih 1251 fanerogamov in 384 kriptogamov, urejenih po sistemi Linnéjevi. Ob jednem z omenjeno drugo izdajo pa je izdal „Dissertationes ad historiam naturalem pertinentes“, v njih pa razpravo „Plantae subteraneae“, v kateri je on prvi popisaval in določeval podzemne rastline, nahajajoče se v rudniku Idrijskem in v raznih rudnikih ogerskih.

Delovanje njegovo priznali so že davno učenjaki ter neumornemu preiskovalcu in naravoslovcu v večer spomin krstili več rastlin, kakor „Hyoseyamus Scopolii (Scopolia carniolica), Scopolia atropoides, Scrophularia Scopolii, Saxifraga Scopolii, Centaurea Scopolii, Ribes Scopolii, Polyporus Scopolii. A ne samo to, mesto in vseučilišče Pavijsko nadélo

Kranjski deželni zbor.

(II. in poslednja seja.)

Poslanec Šuklje poroča imenom finančnega odseka:

Finančni odsek izbral me je poročevalcem za ono važno zadevo, katera je sama za-se predmet vsenu sedanjemu zborovanju našega deželnega zbora. Prevzel sem to nalogo, dobro vedoč, s kakimi težavami se mi bode boriti. Mnogoletni referent o zemljiški odvezi, o katerem je priznati, da je ugodna rešitev tega vprašanja večinoma njegova zasluga, obolel je žalibog baš v onem trenutku, ko bi z opravičenim zadoščenjem s poročevalčevega mesta nam razkazati mogel plodove svoje marljivosti. Obrok od včeraj do danes, kateri mi je bil na razpolaganje, da se poučim o celej stvari, nikakor ni zadostovati mogel za tak težavni in obširni študij, lotim se torej svoje poročevalčeve naloge, v svesti si, da moje sile ne zadostujejo ter da mi je apelovati na naklonjenost svojih tovarišev, kateri morajo v poštev jemati izredne razmere, v kojih se danes nahajam kot poročevalec finančnega odseka.

Ne bodem opisoval raznih faz in menjav, koje je konverzijski projekt moral prestati, predno je postal goden parlamentarnemu obravnavanju in sklepanju. Ne bodem se tedaj mudil pri deželnozbornem sklepu iz 12. seje z dne 18. januarja 1887, kateri je v prvič deželnemu odboru dal nalog, pretehtati, ali se znižanje deželnih priklad ne bi dalo doseči s tem, da se 5% zemljiško-odvezni dolg spremeni v nižji obrestljivi dolg. Preidem dalje preko vseh drugih obravnav, časnikarskih razprav, brošur, poročil, itd., o tem predmetu ter ustavil se bodem še le pri onih odločilnih sklepih z dne 19. januarja 1888, kateri so mej tem zadobili cesarsko potrjenje ter so podstava današnjemu obravnavanju. Na ta dan bilo se je v teh prostorih načelomo sklenilo, da se zemljiško-odvezni dolg vojvodine Kranjske preosnuje v nov davka prost deželni dolg brez državnega jamstva v najvišjem znesku 4 milij. gld. za doštevno ceno po ne manj nego 94 gld. 90 kr. za 100 gld., koji je obrestovati po 4% poluletno za nazaj in poravnati v 40 letih od 1. julija 1888. Ta sklep, v kojem je izražen princip tega konvertovanja, zavisen je pa bil od nekaterih pogojev. Naprosili smo vlado, da oprosti pristojbin in kolekov vse listine, posebno poravnava pisma, kar se jih bode napravilo povodom novega dolga, dalje obrestim dovoli oprostitev dohodkarine ter eventualne nove obveznice sposobnimi proglašati k plodnosnemu nalaganju cerkvenih, občinskih, korporacijskih, ustanovnih itd. glavnih, katere so pred javnim nadzorstvom, sprejemajoč jih ob jednem za službene in trgovinske varščine.

Ali to ni zadostovalo! Glavna težava za našo konverzijo izvirala je iz pravnega razmerja naše dežele, oziroma našega zemljiško-odveznega zaklada do države. Z jedne strani bili smo na dolgu državi, z druge bila je nam ona zavezana. Mero-dajna v tem oziru je ona pogodba, koja je dežela z državo bila sklenila dne 29. aprila 1876, št. 72. Da se preosnuje ta dogodba, trebalo torej novega dogovora, in tak nov dogovor bil je deželi naši ugoden še le tedaj, če se mejsebojne terjatve poračunijo s 5%. To se je tudi bilo vsprejelo mej je evropski slavnemu učenjaku na čast in v trajen spomin ulici, vodeči do botaničnega vrta, ime: Via Giovanni Antonio Scopoli.

S temi kratkimi, profesorja Viljema Vossa v tukajšnje realke programu 1884 l. priobčeni, z veliko ljubeznijo in zanimivo pisani razpravi, posnetimi podatki, obrisali smo prav skromno Scopolijevo, naših pokrajin tikajoče se delovanje, za katero mu mora vsak zaveden Slovenec biti iz duše hvaležen. Prišel je kot tujec v deželo, odšel čez malo let, a za svojega kratkega bivanja stekel si toliko zasluga, da ga danes Idrija, za Ljubljano največje mesto na Kranjskem, zaradi svojega bogatega rudnika sloveče po vsem svetu, slovesno proslavlja in da se ga z Idrijo vred hvaležno spominja ves slovenski svet. Scopoli bil je tujec, vendar mu danes z dna srca kličemo trikrat „Slava“!

Izredno laskavo spominjamo se tujca učenjaka Scopolija, kakor se spominjamo vrstnikov njegovih učenjakov Wulfena, Hacqueta, Gruberja, Florijančiča, Karola Cojza in drugih, ki so bili dika preteklemu stoletju, ki so si s svojimi deli pridobili priznanje takratnega učenega sveta in hvaležnost nas poznih potomcev. Slava spominu Scopolijevemu! S.

pogoje za konverzijo. In poleg tega težili smo po tem, da država za podlago obračunjenju vsprejme primankljeje zemljiško-odveznega zaklada, koje je deželni odbor izkazal za l. 1888—1895 v svojem poročilu do finančnega ministerstva z dne 5. julija 1887. Tu smo si bili navskriž z državno upravo. Če smo 5% eskomptovanje zahtevali, ponujala je država le 4 $\frac{1}{2}$ %, če smo bili izračunili primankljaje za Sletno dobo 1888—1895 s 574.100 gld., izračunila jih je vlada le s 498.100 gld. Tu je trebalo pobotati se, da se doseže nov, obema kompascientoma ugoden dogovor.

Novi dogovor, gospoda moja, leži pred nami, finančni odsek Vam nasvetuje, da mu pritrđite. Priznavam, da se nam neso uresničile vse želje. Je nekoliko kompromisa, — toda glavne stvari dosegli smo vendar. Država dovolila je one olajšave glede pristojbin, kolekov in dohodarin, dovolila je obveznicam ono pravno kvaliteto in udala se je nam tudi glede obrestne mere. Nemogoče pa je bilo, pripraviti državno upravo do tega, da kot podstavo svojemu računu vsprejme ono svoto primankljaje, katere je deželni odbor bil izračunil za dobo 1888—1895. V tem oziru bili so zaman vsi koraki. Posledica bode, da po tem računu bode državi plačati le 127.227 gld. podpore, a ne 136.427, kakor smo mi hoteli. Razložek znaša tedaj na posamezno leto 9.200 gld. za koje bi manj dobili, nego smo se nadejali. Toda koristi novega dogovora so navzlic temu razmerno malostnemu izpadku vendar ogromne! Prosti smo svojega državnega dolga, skozi 8 let prejeti bodemo 127.227 gld. državnih doneskov, katere bodemo lahko potrebovali za investicije in poleg tega bodemo z zemljiško-odveznimi prikladami padli od 16% na 10%. Hvaležno priznavam, da je vlada zlasti pri obrestni meri svojo naklonjenost obelodanila deželi naši. Ne vidi se mi torej potrebno, obširnejše utemeljevati prvi predlog finančnega odseka, mereč na to, deželni zbor naj sklene:

1. Da se preuredi dogovor s c. kr. državno upravo z dné 29. aprila 1876, drž. zak. št. 72 glede kranjskega zemljiško-odveznega zaklada, pritrjuje se novemu dogovoru, kot priloga navedenemu v § 1. zakona z dne 17. junija 1888, državnega zak. št. 72.

V zmislu deželnozbornega sklepa z dne 19. januarja 1888 obrnil se je deželni odbor na več denarnih zavodov s povabilom, naj ulože svoje ponudbe radi deželnega posojila, katero naj nadomesti dosedanji zemljiško-odvezni dolg. Temu pozivu ustregli sta Dunajska „Unionbank“ in „Länderbank“, ter sta izročili svojo ponudbo. Najnižji doštevni kurz postavil je deželni zbor na 94 gld. 90 kr. obe ponudbi sta ga izdatno prekoračili. Deželni odbor je pa tega mnenja, da gre prednost ofertu Dunajske „Unionbanke“. Tudi finančni odsek se strinja s tem ter svetuje, da se ponudba „Unionbanke“ vsprejme in dogovor tega zavoda deželnim odborom, sklenen 16. t. m., odobri. In to iz sledečih razlogov.

Če primerjamo obe ponudbi, vidi se takoj, da je ofert „Unionbanke“ ugodnejši. „Länderbank“ ponuja doštevni kurz 95 gld. 47 $\frac{1}{2}$ kr., „Unionbank“ 95 gld. 50 kr. Razlika je pač sama po sebi neznatna, pri 100 gld. zanaša le 2 $\frac{1}{2}$ kr., toda pri veliki skupni svoti naraste razložek vendar na 1000 gl., in da ni drugih pomislekov, tudi take difference prezirati ne smemo. Potem pa je „Länderbank“ stavila nek poseben pogoj, kateremu udati se po prepričanji finančnega odseka nikakor ne kaže. Za slučaj namreč, če bi skupna papirna renta do konca meseca junija padla na 76%, potem naj ji bode na prosto voljo dano, odstopiti od ponudbe, oziroma od sklenene pogodbe. Taki eventualiteti se izpostavljati ne moremo, in vsled tega je tudi finančni odsek tega mnenja, da če se sploh oziramo na katero teh ponudb, gre na vsak način ozirati se na ofert na „Unionbanke“ ne glede na to, da je ta kreditni zavod sploh že preje prav uspešno sodeloval pri izdelovanju projekta.

Vprašanje more tedaj biti le to, ali se sploh vsprejme ponudba naslanjajoča se na doštevni kurz 95 gld. 50 kr. Finančni odsek sodi, da je taka doštevna cena zmatrati za dokaj ugodno. Začetkom tega leta zahtevali smo kot najvišjo ceno 94 gld. 90 kr., sedaj se nam ponuja 95 gld. 50 kr., tedaj več za 60 kr. ali pri skupni svoti več za 24.000 gld. Poglejmo na Gornje Avstrijsko, katera je konvertirala v ugodnejšem političnem vremenu in je vendar le za 94 gld. 90 kr. spečala svoje titre. Res je, da obveznice gornjeavstrijske dandanes

notirajo 99, tedaj 4 gld. 10 kr. nad doštevno ceno. Ali tu se ne sme pozabiti, da je dnevni kurz v normalnih odnošajih vedno za nekoliko odstotkov višji mimo doštevne, in tudi na ta moment moram opozarjati, da pripada Gornje Avstrijsko najbogatejšim deželam naše monarhije, kar naravno upliva tudi na oceno njenega kredita. Ponudba „Unionbank“ z doštevničnim kurzom 95 gld. 50 kr. videla se je torej finančnemu odseku toliko ugodna, da ni hotel zavleči stvari in radi malega in vrh tega jako dvojljivega dobička predlagati novega pogajanja s tem zavodom. V poštev treba jemati tudi nestalnost našega političnega položaja, kateri se lahko spremeni kar čez noč, nasvetovati mora tedaj finančni odsek visokemu zboru, da odobri sklenen dogovor. V podrobnosti se ne spuščam, saj se bode dogovor itak natančno po posameznih točkah še pretresoval v vis. dež. zboru.

In sedaj preidem k tretjemu predlogu, kojega moram nekoliko komentirati ustmeno, ker časa ni preostajalo za obširno pismeno poročilo. Pooblaščuje se deželni odbor, da izvrši konvertovanje po danih mu navodilih. Kaka so navodila, katera je finančni odsek imel v mislih? Nov deželni dolg 4 milijonov poplača se naj v 40 letih. Predložil se je odseku razdolžni načrt, s kojega je razvideti, da bode letna potrebščina znašala za obrestovanje in razdolženje 201.300 gld. Po tem načrtu bi se dvakrat na leto obrestovalo, dvakrat na leto razdolževalo. Finančni odsek pa je bil tega mnenja, da bolje kaže, le jedenkrat razdolževati. Skupna svota letne potrebščine ostane torej nespremenjena, le razdelitev se spremeni, ker se bode razdolžna kvota z jednega obroka prenesla na drugi obrok. Torej nasvetuje finančni odsek, da se razdolžni načrt predrugači v tem zmislu.

Dalje, po II. točki dogovora z „Unionbank“ mora dežela prevzeti troške za izdajo novih titrov. Določba obtežuje našo deželno blagajnico, toda finančni odsek to ne zmatra toliko težkim, da bi vsled tega mogel nasvetovati novih obravnav. Izvedeni v bančnih zadevah izračunajo te troške na 5000 do 6000 gld. V odseku poudarjalo se je z več stranij, da treba izredno paznimi biti pri napravljani novih titrov. Nevarnost preteča od ponarejevalcev je čedalje višja, in če deželni odbor tu ne pazi, preti deželi velika izguba. Naglašalo se je torej v odseku, naj se deželni odbor za nove obveznice omisli poseben papir, kojega naj brzojavno naroči pri domači Krisperjevi tovarni. Tisk bode naj z barvami, morda bolj višnjeve, deželni odbor postopa naj sporazumno z „Unionbank“, katera je itak sama udeležena s svojim lastnim interesom, in če se tisk izvrši v kaki domači tiskarni, ker bi vsekako bilo želeto v korist domače obrtnosti, vrši se naj pod nadzorstvom deželnega odbora ali kakega družega pooblaščenca.

III. točka daje deželnemu odboru pravico, da za svoje zaklade od „Unionbank-e“ prevzame, oziroma kupi nove obveznice do skupnega zneska 150.000 gld.; dotično izjavo predati je banki najkasneje — do 10. julija. Finančni odsek priznava, da je ta določba ugodna za deželo, naglašal pa je — skroboti odveč to posebno poudarjati — da se zlorabiti ne sme ta pravica v spekulacijske namene.

Konečno je odsek priporočal deželnemu odboru, naj se dogovori z „Unionbank“-o gledé onega obroka, s kojim se kuponi zmatrajo zapadlim. Samo po sebi je umevna korist take stipulacije.

Pri kraji sem. Nasvetujem v imenu finančnega odseka, da se predlogi njegovi vsprejmejo kot podlaga nadrobni razpravi. Le par skupnih besedic naj še dostavim. Včeraj je nam čast. deželnozborni predsednik v gorkih naudušenih besedah, koje so glasno odmevale po tej deželni sobani, hvaležnost dežele kranjske in njenega zakonitega zastopa izražal nasproti Nj. velečastvu, katero je blagovolilo, s potrjenjem deželnozbornih sklepov z nova nam razkazati neusahnjeno svojo dobrotljivost in naklonjenost. Isti čut neomejene hvaležnosti nadkriloval je vsakega izmed nas, isti čut nadvlada tudi danes, ko bodemo dovršili to eminentno delo, poročevalca finančnega odseka. Konverzija bode blagodejno uplivala na gmotni razvoj domovine naše. Mogoče pa je, da bode to delo imelo še druge znamenite posledice. Lotili smo se tega dela, z nejednakimi silami sicer, toda v popolnem nekvarjenem soglasji. Složno smo delali vsak v svojem področju, in, gospōda moja, da politično protivje ni potihnilo v tej zadevi, da bi drugače bilo, uverjen sem, gospōda moja, nikoli ne bi bili dosegli tako povoljnega rezultata. Nadejam se, da se bode ista sloga obelo-

danila, kakor včeraj v odseku, tudi danes pri plenarni obravnavi, nađejam se pa ob jednom, da nam ta uspeh bode migljaj in kađipot za bodočnost. Političnega in narodnega nasprotja s sveta spraviti ne moremo, bodimo torej vsaj jedini v vseh materijalnih vprašanjih, in uverjen sem, da bode to soglasje dobrodejno uplivalo tudi na splošno razmerje političnih strank.

Sklenem svojo poročilo s to nado, v tem zmislu priporočam, da prestopite v nadrobno debato.

V generalni debati se oglasi posl. Lukman. On prizna ugodne nasledke konvertovanja, ker se bode znižala deželna naklada in bode vrhu tega še na leto 127.000 gld. na razpolago za razne koristne namene. Posojilo sicer dežele ne bode stalo le 4%, temuč nekaj več, 4.3%, pa dobiček je v tem, da se breme razdeli na več let. Priporoča predloge finančnega odseka.

Potem so bili soglasno vsprejeti predlogi v 2. in 3. branji:

1. Da se preuredi dogovor s c. kr. državno upravo z dne 29. aprila 1876, drž. zak. št. 72 glede kranjskega zemljiško-odveznega zaklada, pritrjuje se novemu dogovoru, kot priloga navedenemu v § 1. zakona z dne 17. junija 1888, drž. zak. št. 72.

2. Dogovor, sklenen dne 16. t. m. mej deželnim odborom in zavodom Unionbank na Dunaji se odobruje.

3. Deželni odbor se pooblaščuje, da izvrši konvertovanje kranjskega zemljiško odveznega dolga v novo deželno posojilo po njemu danih navodilih.

Poslanec Kersnik: Jaz menim, da se nikakor ne motim, ako izrekam, da je včeraj pri naznanilih deželnozbornskega predsedstva vsak izmed nas vzel vest o boleznih našega častitega deželnega glavarja gospoda grofa Thurna z globokim obžalovanjem in sočutjem na znanje. Menim torej, da bi bilo umestno, tudi tu v zbornici dati duška tem našim čutilom, ter sem si svest, da govorim vsem in vsakemu iz srca, ako prosim gospoda deželnega glavarja namestnika, da v imenu nas vseh poroča gosp. grofu Thurnu, deželnemu glavarju, kako zvesto želimo, da se mu zdravje kmalu in v vsej meri povrne.

Glavarja namestnik g. Grasselli izjavi, da iz občnega pritrjevanja sodi, da se vsa zbornica ujema s predlogom. Torej bode naznanil to izjavo zbora g. dež. glavarju.

O zatvorenji zbora smo že poročali.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. junija.

Delo v delegacijskih odsekih se kaj hitro nadaljuje in bode kmalu dovršeno. V plenumu pa bode zborovanje le malo časa trajalo. Veselega sedanja delegacijska sesija ne nudi. Minister vnanjih zadev nam ni mogel obetati za gotovo miru in vojni minister je zahteval zopet novih kreditov in dal razumeti, da bodo prihodnje leto najbrž še mnogo treba, ker vse države hite z oboroževanjem.

Vnanje države.

Ruski listi vedó povedati, da je mej **bolgarsko** vlado in knezom prišlo do resnih razporov. Knez se je že posvetoval z Radoslavovom in slednji mu je obetal, da prevzame sestavo nove vlade, če odstopi Stambulov. Stambulovci preté z ustajo, če knez ne potrdi obsodbe Popova. S Popovom v ječi jako grdo ravna in so ga baje neusmiljeno pretepli.

Pojutrnjim bode ožja volitev za **francosko** zbornico v Charente, ker ni noben kandidat v nedeljo dobil absolutne večine. Boulangerjevi pristaši so jako poparjeni, da ni bil voljen Deroulède. Sam general se je bil izjavil, da glasovati za Derouléda, se pravi zanj glasovati, pa vse ni nič pomagalo. Boulangeristični odbor je baje že sklenil, umakniti Deroulédovo kandidaturo. Neuspeh v Charente bode Boulangerju več škodoval, nego neuspeh v zbornici, tako vsaj sodijo republikanski listi.

Klerikalni listi vedó mnogo povedati, kako je **italijanska** vlada pritiskala pri poslednjih volitvah v mestni zastop v Rimu. Uradnikom so bili strogo naročili, da morajo priti k volitvi in oddati glasove svoje liberalnim kandidatom. Prišli so pa tudi vsi uradniki k volitvi, vsi ministri, častniki in do najnižjega uradnika. Klerikalni listi priznavajo, da je liberalna zmaga za njihovo stranko hud udarec; v liberalnem taboru je pa seveda veliko veselje.

Nemški kancelar je zopet malo obolel na živcih. Kaj pomenja ta bolezen, ne vemo, ker se bode sedaj po smrti cesarja Friderika njegova veljava le utrčila.

Omenili smo že bili, da je **angleška** gorenja zbornica vsprejela v prvem branji predlogo o reformi gorenje zbornice in tudi glavno spremembo,

da se bodo imenovali tudi dosmrtni peri. Omeniti nam je še, da bode število dosmrtnih perov omejeno na 50 in da jih kraljica ne bode smela vsako leto imenovati več, nego 5, katerih morajo trije biti vsaj 2 leti sodci kacega višjega sodišča, ali najmanj generalni majorji v vojski, kontreadmirali v pomorstvu, ali pa veleposlaniki, ali pa vsaj pet let generalni guvernerji ali guvernerji kake kolonije. Druga dva dosmrtna pera se bodeta pa morala kako drugače odklovati.

V Kajiri dobili so zopet nekaj poročil o razmerah v **Sudanu** in kako se godi tam ujetim Evropecem. Prišel je v Kajiro arabski sel, ki se je skazal z listkom, pisanim od ujetega bivšega avstrijskega častnika Slatina beja, da res prihaja iz Sudana. Siber paša, ki dobro pozna razmere v Sudanu in sedaj biva v Kajiri, je spoznal došlega sela, ki je jako zanesljiv mož. Prišel je pa še drug sel, ki je potrdil vse, kar je prvi povedal. Slatin bej, ki je bil pred mahdiškim gibanjem guverner darfurski, ne živi vsaj v pomanjkanji. Sedaj je konjar pri sedanjem Mahdiji. Z njim lepo ravna in mu mnogo zaupajo. Anglež Lupton bej, ki je bil poprej guverner bar-el-gazalski, bil je nekaj časa priprost delavec v orožarni in nedavno je postal predsednik denarnega urada. Nemca Neufelda, ki je 1886. leta šel v Sudan po trgovini, je Mahdi nekaj časa imel za stavitelja. Ker je pa ozmerjal nekega arabskega delavca, so ga deli v ječo in grdo delajo z njim. Dvakrat so ga že peljali k vešalom in ga obesili, pa zopet sneli, predno je bil mrtev. Trije patri morajo sedaj kuhan bob prodajati, štiri ujeete nune so pa prisilili, da so se omožile s štirimi ujetimi Grki. Sin umorjenega avstrijskega konzula Hansala je internovan v nekem provincijalnem mestu. Razen omenjenih je ujetih še nekaj Grkov in Sirijanov. Ujetnike dobro stražijo. Beda je v Sudanu velika. Trgovina z robi se širi, druge trgovine pa več ni. Evropskih pridelkov že silno primankuje. Deželo vladajo fanatični derviši, ki so s smrtno kaznijo prepovedali pušiti in nuhati tobak in piti kavo. Narod ž njimi ni zadovoljen. Ko bi sedaj Egipčani poslali vojakov, bi si lahko prisvojili Sudan. Kristijanskim četam bi se pa še ustavljali. Upanja pa ni dosti, da bi kmalu bili osvobojeni ujetniki, ker Angleži želé, da zmešnjave dolgo trajajo v Sudanu, da se tačas utrdijo v Egiptu. Odkupiti jih ni mogoče, ker fanatični derviši se ne dajo premotiti z denarjem. Sultana ne poslušajo več v Sudanu. Iz Kajire ujetnikom družega ne morejo pomagati, kakor če jim pošljejo denarja.

Dopisi.

Iz Reichenburga 18. jun. [Izv. dop.] Naš historično znamenit grad, sedaj, kakor znano, samostan trapistov, preobrazuje se polagoma tudi vnanje. Iz slemena njegove vzhodne strehe pri sredi je lansko leto vzrastel ličen osemvoglat stolpič z velikim pozlačenim križem na vrhu, v katerega so te dni obesili dva lepoglasna zvonova, katera sta bila pretekli petek blagoslovljena po knezovladiki prevzvišenem gospodu dr. Štepišniku spremljanem po kanoniku g. Kosarji in dvornem kaplanu g. Zidanšek-u. Pripeljal se je prejšnji dan z večernim vlakom mej pokanjem z možnarji in zvonjenjem.

Po slovesnem pozdravu na koločvoru odpeljal se je v kočiji skozi slavolok proti samostanu. Kmalu za njim drdra druga kočija s patrom Henrikom in dvornim kaplanom. A pri mostu čez Breštanco splašijo se zadnji konji, voz trči ob kamen, kolo se zdrobi, v tem pa že skoči g. Zidanšek, a tako nesrečno, da obleži na cesti, in da so ga morali odnesti v bližnjo hišico. Malo naprej zdrknil je ravnatelj Henrik iz nagnjenega voza, a se k sreči le malo obtokel na laktu. Hitro so poslali po domačega zdravnika, ob jednom pa tudi v Krško po doktor Kersnika, kateri prihaja sedaj vsak dan z vojaškim nadzdravnikom v grad, kamor je g. Zidanška drugo jutro preneslo 7 trapistov. Sliši se, da je omilovanja vrednemu že bolje. Po blagoslovljenji zvonov odpeljal se je ekscelencija s popoludanskim vlakom kar na tihem nazaj v Maribor.

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je za razširjenje šolskega poslojja v Šent Juriji pri Kranji 100 gld., za zgradbo šole na sv. Gori pri Litiji 150 gl.

— (Narodni Dom.) Zaradi osebnih zahtev (gg. predsednik in podpredsednik sta bolna) se izredni občni zbor ne bo vršil jutri 23. dne t. m., ampak še le jutri teden, to je 30. t. m. ob 7. uri na večer v pevski sobi narodne čitalnice Ljubljanske.

— (Umrl) je dne 11. t. m. v Samoboru naš rojak g. dr. Fr. Kocuvan, tamošnji okrajni zdravnik. — Dne 12. t. m. umrl je g. dr. Fr. Herman, mestni zdravnik v Koprivnici na Hrvat-

skem, rodom od Male nedelje. Bodi obema zemljica lahka!

— (Iz Trsta.) Gosp. Anton Križanac, mestni odbornik Tržaški in deželni poslanec istrski, katerega smrt smo pred par dnevi, zapeljani po Tržaških listih, prezgodaj javili, umrl je na svojem posestvu v Žavljah v noči od srede na četrtek.

— (Papir za nove 4% deželne obveznice) je deželni odbor naročil v papirnici g. Valentina Krisperja pri Ratečah, kateri, kakor znano, izdeluje svetovno znani in povsod pohvaljeni papir iz samih cunj, ne dabi primešaval lesa ali celuloze. Zató je papir tako trpežen kakor oni iz časa, ko še niso poznali papirnih surogatov.

— (Iz Zagreba.) Gospod Klement Božič, dosedajni sotrudnik „Obzorov“, ni umirovljen, ampak je šel za toliko časa na dopust, da si popravi svoje zdravje.

— („Sokol Ljubljanski“) razpošilja v slovenskem, češkem in hrvatskem jeziku nastopno vabilo: Slavno društvo! Dne 25. septembra t. l. minulo bode petindvajset let, odkar je bilo ustanovljeno naše društvo. Ravnaoč se po pravilu „mens sana in corpore sano“ bil mu je vedno glavni namen skrbeti za pravilno telovadbo in ta namen skušalo je dosežati, kolikor je bilo mogoče. Društvo naše pa se je takoj s prvega početka postavilo tudi strogo na narodno stališče in smelo rečemo, da je vsled tega postalo prav imeniten faktor v narodnem našem življenju. Pod zastavo njegovo zbirali so se najiskrenejši rodoljubi slovenski, katerim je posebno bila pri srci gojitev materine besede. V tem oziru bilo je naše društvo jedna jedina velika rodbina, katere ni motila nikdar kaka disarmonija, in člani, kateri so za svojim poklicem razšli se širom naše domovine, ostali so zvesti načelom sokolskim, ostali so trdni in značajni narodnjaki. A tudi sicer uplivalo je naše društvo jako blagodejno na splošni narodni razvoj, kajti sveto naučenje, katero je vladalo mej člani njegovimi za najdražje nam svetinje; širilo se je iz njega o društvenih izletih — katerih nekateri so uprav epohalne znamenitosti — širilo se je o društvenih zabavah mej narodom, za čegar probujo ima potemtakem naše društvo gotovo nevenljivih zaslug. Kdo bi nam torej mogel zameriti, ako želimo slovesno proslaviti petindvajsetletnico društvenega obstoja; ako želimo, da o tej priliki stopijo pred naše oči vsi oni krasni trenotki, ki vengu iz duhtečega lipovega cvetja jednako dičijo društveno zgodovino! Društveni ta praznik pa želimo obhajati v družbi onih bratovskih društev, ki so si z nami vred postavila jednako nalogo, in zato vabimo vsa sokolska društva, da se udeležé naše petindvajsetletnice, katera bode dne 8. in 9. septembra t. l. in katere poglavitna točka bode tekmujoča telovadba z delitvijo odlik. V nadeji, da bomo tudi odposlanec Vašega društva zamogli o društveni naši slavnosti stisniti bratovske desnice v belej Ljubljani, kličemo Vam prisrčno „Na zdar!“ V Ljubljani, dne 1. junija 1888. Odbor „Sokola“.

— (Litijsko pevsko društvo) preloži svoj na 24. dan junija t. l. nameravani izlet, na dan 8. julija t. l.

— (Župnija v Slivnici) pri Mariboru dobil je gosp. Fran Hirti, beneficijant na Ptuji.

— (Konkurz) je napovedala Helena Krištof, kramarica na Bizelskem.

— (Volitve) [V Hotedršci na Notranjskem] je bil dne 13. t. m. izvoljen županom g. Matevž Gruden iz Hotedršce, svetovalcema pa g. Janez Korče in Janez Petkovšek, oba iz Hotedršce. — V Koroški Belí je izvoljen županom posestnik Anton Soklič, v Rovu Kamniškega okraja Lovro Hodija, v Polšašku Litijskega okraja Anton Zaverl, posestnik v Veliki Gobi.

— (Politično društvo „Edinost“) sklenilo je v svoji poslednji seji, da se v proslavo štiridesetletnice cesarjeve priredi velika ljudska veselica. Kot poverjeniki za Istro se imenovali: Brseč: Raj. Jelušič; Mošćenice: Šote, M. Šumberac; Materija: Gašp. Kastelic; Dolina: Jurij Jan; Ika (Veprinac): Korić A. ml.; Medulin: Jakov Kirac Mihov; Vodice: Sanković Mate; Višnjan sv. Vital: Pavao Šimonović; Il. Bistrica: dr. Fran Bachman; Boljun: Pikulić Peter; Ossor-Nerezne: Gaud. Sokolić; za Trst in okolico: Fran Dolenc; za sv. Ivan: Trobec Ant.; za Rojan in Greto: Skabar Ant.; za Lonjer in Katinaro: Pečar Martin v Lonjeru; za Kontovelj: Gerlanec Andr., posestnik; za Kolonjo: Zuljan Josip; za Skorkoljo: Ivan Marija Senica

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 22. junija. „Fremdenblatt“ piše, da je Bismarck Kalnockyju poslal dopis, v katerem se predsedniku Smolki za sožalni govor v avstrijski delegaciji izraža najtoplejša zahvala.

Peterburg 21. junija. „Praviteljstvenij Vjestnik“ javlja, da se v Kijevu na devetstoletnico pokristijanjenja Rusov pričakujejo: rumunski pravoslavni metropolit s štirimi škofi, metropolit Hilarijan iz Črnogore in več duhovnikov in Bolgarske. — Rečeni list poudarja, da se bodo vsi obiskovalci devetstoletnice v Kijevu vsprejeli kot gostje, ne pa kot odposlanci ali pa kot zastopniki.

Milan 21. junija. Grof Robilant je nevarno zbolel.

Pariz 21. junija. Več radikalnih listov zahteva, da se iztirajo nemški dopisniki iz Pariza. To bi bil odgovor na iztiranje dveh francoskih dopisnikov iz Berolina. „Liberté“ in „National“ pa grajata politiko represalij, češ najboljše masčevanje bi bilo tako, da se prav nič ne premeni glede gostoljubnosti, katero Nemci na Francoskem uživajo.

Lille 21. junija. Po dvakratni volitvi izvoljen je senatorjem republičan Legrand s 1194 glasovi, proti konservativcu Lherillieru, ki je dobil 1059 glasov.

Rim 21. junija. „Dritto“ javlja, da pojde kralj Umberto k nemškega cesarja kronanju v Berolin.

Berolin 21. junija. „Börsencourier“ javlja, da je cesar Viljem proti velikemu knezu Vladimirju izrekel živo željo, da bi se ohranile iste prijateljske razmere z Rusijo, kakor so bile za vlade njegovega očeta in njegovega deda.

Berolin 21. junija. „Reichsanzeiger“ javlja: Deželni zbor sklican na 27. dan junija.

Berolin 22. junija. Kakor javlja „Nationalzeitung“ je Bismarck v zveznega sveta včerajšnji seji ganljivo oziral se na cesarja Friderika življenje, posebno poudarjal mirovni položaj in izrekel, da se bode vlada v notranji in v vnanji politiki ravnala po dosedanjih načelih.

London 22. junija. Izvestje Reuterjevo: Ekspedicija Stanleyeva, poražena v bojih z domačini zmanjšala se je za tretjino. Stanley teško ranjen. Nova ekspedicija odposlala se bode baje iz Leopoldville.

Poslano.

Dopis „Iz Brežic na Spodnjem Štajerskem, (?) v 121. številu „Slovenskega naroda“ mi je kot udeležencu onega učiteljskega zborovanja resnici na ljubo v toliko popraviti, da ni res, „da je bilo vse to zborovanje v nemškem jeziku!“, kajti razpravljalo se je vmes tudi slovenski, kakor je bila pesem, ki se je pred sklepom zapela, tudi lepa slovenska. — Naj mi bo dovoljeno še omeniti, da je po dosedanjih društvenih pravilih dovoljeno prednašati slovenski ali nemški. Na oni dopis kaj več odgovarjati menda ni treba, S. E.

Javna zahvala.

Tistim p. n., ki so toli blagodušno pripomogli, da se je tukajšnjejši šolske mladini z mnogovrstnimi darili utisnil v srca trajen spomin v proslavo štiridesetletnice vladanja Njega veličastva premilostnega našega cesarja Frana Josipa I., zlasti pa gospem: Franji, Mariji, Amaliji Vrbičevim, Heleni Majaronovej, Uršuli Kržičevij in Mariji Suhadolnikovej, katere so s štruklji in drugimi jedili pogostile do 300 šolarjev, vsem izrekata niže podpisana v imenu razveseljene mladine naprisrčnišo zahvalo.

V Borovnici, dne 22. junija 1888.

Fran Papler, voditelj šole. **Josip Verbič,** predsednik kraj. šol. sveta.

Zanesljivo zdravilno sredstvo. Osobe s slabim prebavljenjem, ki trpe na pomanjkanji slasti, napenjanji, tiščanji v želodcu in nerednem iztrebljenji, zadobé zopet zdravje, če rabijo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“. Skatljica stane 1 gld. Vsak dan razpošilja po poštne povzetji A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 11 (31—8)

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji (331—142)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tujci:

20. junija:

Pri **Slonu:** Horvat z Dnnaja. — Gutman iz Frankobroda. — Gerlitz iz Prage. — Gahsner iz Tržiča. — Brukner iz Draždan. — Gibon, Springer iz Trsta.
Pri **Maličih:** Soretič iz Kočevja. — Hofman iz Vel. Lašč. — Lange, Winterstein z Dunaja. — Semebildl, Susič iz Celja. — Dr. Ritt iz Grada.
Pri **južnem kolodvoru:** Bene Sustovič z Reke. — Raznožnik iz Lesc. — Perko iz Celja.
Pri **bavarskem dvoru:** Franc Mozelj iz Doljne Tuzle.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
21. junija	7. zjutraj	734.2 mm.	17.2° C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	733.3 mm.	24.0° C	z. jz.	jas.	
	9. zvečer	734.9 mm.	18.2° C	sl. jz.	jas.	

Srednja temperatura 19.8°, za 1.2° nad normalom.

Dunajska borza

dné 22 junija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	80.—	79.95
Srebrna renta	81.45	81.35
Zlata renta	110.85	111.—
5% marcna renta	94.45	95.55
Akcije narodne banke	861.—	872.—
Kreditne akcije	295.90	297.—
London	126.25	126.15
Srebro	—	—
Napol.	10.—	9.99
C. kr. cekini	5.94	5.92
Nemške marke	61.87 1/2	61.82 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	133 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	166
Ogerska zlata renta 4%	101	20
Ogerska papirna renta 5%	8	—
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105	30
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	119
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	128	50
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99	70
Kreditne srečke	182	25
Rudolfove srečke	10	21
Akcije anglo-avstr. banke	120	110
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	232	—

POZORI!

Ker imam še nekoliko knjig, ki jih je spisal profesor **Zakrajšek** in katere je založil ranjki moj soprog, bi jih rada prodala po **znižani ceni**, in sicer:

„Lira in Cvetje“ po 30 kr. zvezek.

Pesni V. Gregoriča po 20 kr. zvezek.

Knjige pošljem franko na dom. — Prodajam tudi: **Zgodovino Kranjske „Valvazor“**, okolu 80 zvezkov novih. — Priporočam se s spoštovanjem

Katarina vdova Dolinar,
Trst, ulica Ferriera št. 14.

(437—1)

! Rogaška kislina !

vedno sveže napolnjena, — na debelo in drobno,

dobi se po nizki ceni (303—9)

v Krakovem št. 27.

Ne zameniti z Radgonsko.

Radenska kislina voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vzhodni Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda. Radenska kislina voda ima med vsemi evropskimi kislci največ **natrona** in **litija**. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri **zlati žili**, pri boleznih v mehurji, pri zastitženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne ogljene kisline in oglekisllega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislina voda najbolj priljubljena pozivljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislina voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrtatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gld.) (339—9)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustance od protinastih bolnikov v enako močne tekočina kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je zrel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi dragi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske stotine na Štajerskem.

V zalogi imata kislno vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Praktikant,

slovenskega in nemškega jezika zmožen, z lepo pisavo, se takoj vsprejme.

Ponudbe pod „Praktikant“ vsprejema upravništvo „Slovenskega Naroda“. (436—1)

Blagajn

(Wertheimova)

večje oblike, **kupi se takoj.** — Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“. (436—1)

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani prodajajo se

Jurčičevi zbrani spisi po znižani ceni.

- 1. zvezek:** Deseti brat. Roman.
- 2. zvezek:** I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. Spomini na deda. Pravljične in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesensko noč mej slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mojega življenja.
- 3. zvezek:** I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrban Snukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozlóska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
- 4. zvezek:** I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojinje. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolmir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
- 5. zvezek:** I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemski valpet. Povest. — III. Sin kmetskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.
- 6. zvezek:** I. Sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telčja pečena. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Ponarejeni bankoveci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.
- 7. zvezek:** I. Lepa Vida. Roman. — II. Ivan Erazem Tattenbah. Izvirna historična povest iz sedemnajstega veka slovenske zgodovine.

Zvezek po 60 kr., eleg. vezan po 1 gld. Pri vnanjih naročilih velja poštnina za posamični nevezani zvezek 5 kr., za vezani 10 kr.

Dijaki dobivajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 50 kr. izvod, ako si naroče skupno najmanj deset izvodov.

Prodajajo se v (37—17)

„NARODNI TISKARNI“

v Ljubljani,

Gospodske ulice 12. Gospodske ulice 12.